

Varde Kommune
Sdr. Alle Børnehus - Varde

Børnehuset Sdr. Alle - Børnehaven

Rapporten er hentet: 30-06-2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019	6
2.1	Børnesyn	6
2.2	Dannelse og børneperspektiv	7
2.3	Leg	8
2.4	Læring	9
2.5	Børnefællesskaber	10
2.6	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	11
2.7	Samarbejde med forældre om børns læring	12
2.8	Børn i udsatte positioner	13
2.9	Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen	14
3	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER	16
3.1	Samspil og relationer	16
3.2	Evaluerende pædagogisk praksis	17
4	DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	19
4.1	Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	19
4.2	Pædagogisk læringsmiljø	21
4.3	Samarbejde med forældre om børns læring	21
4.4	Børn i udsatte positioner	22
4.5	Sammenhæng til børnehaveklassen	23
5	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	25
5.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	25
5.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	26
6	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	27
6.1	Alsidig personlig udvikling	27
6.2	Social udvikling	29
6.3	Kommunikation og sprog	31
6.4	Krop, sanser og bevægelse	33
6.5	Natur, udeliv og science	35
6.6	Kultur, æstetik og fællesskab	37
7	EVALUERINGSKULTUR	39
7.1	Evalueringskultur	39
7.2	Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	40
8	UDVIKLINGSPLANER	41

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddets pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
-----------	---------------	--------------	------------	------------------

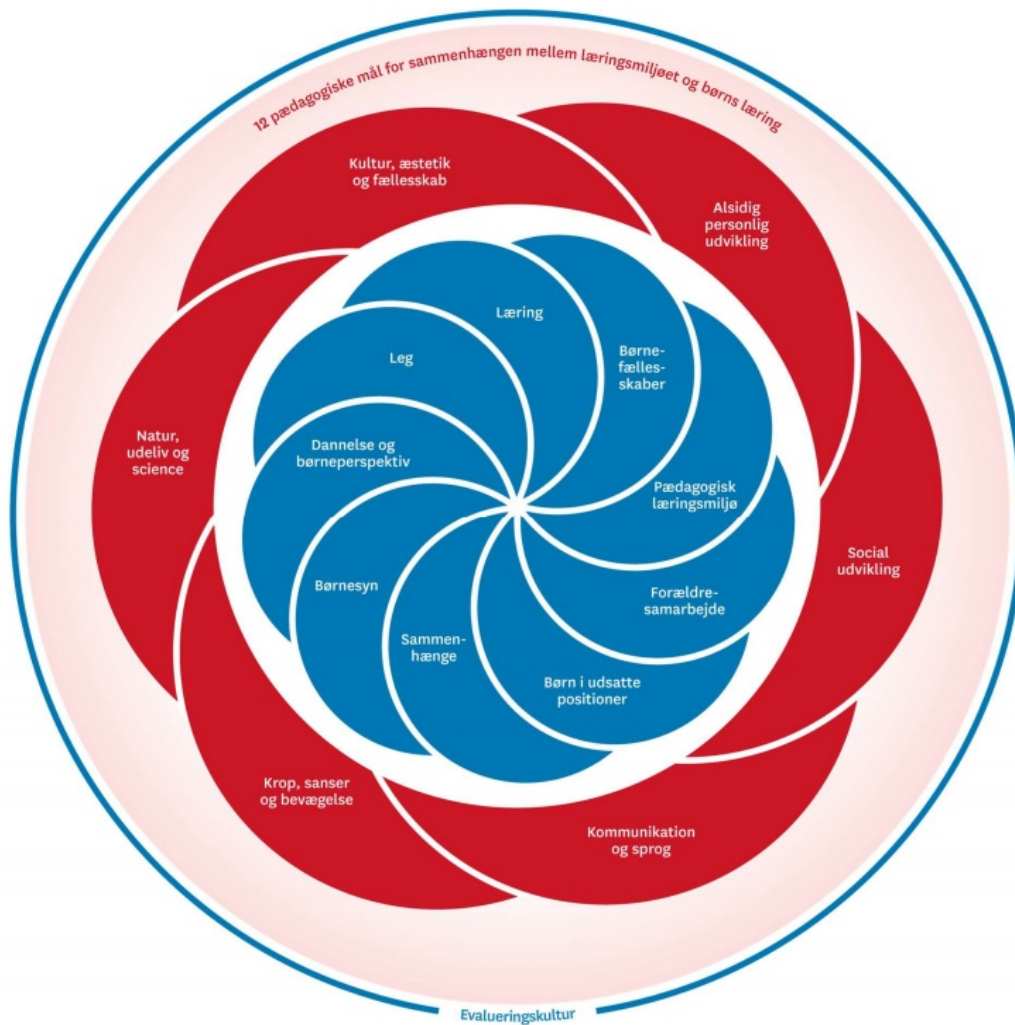
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Børnehuset Sønderallè, som er et aldersintegreret tilbud for børn fra 0-6 år, er en del af det fællesledede Dagtilbuddet Midt, der omfatter Børnehaven Hedevej i Alslev og de kommunale dagtilbud i Varde By.

Daglig leder er Kirsten Godrum Sørensen og dagtilbudsleder i Dagtilbuddet Midt er Pia Jæger Kehlet.

I Dagtilbuddet Midt arbejder vi med det formål at give børnene tillid, tryghed og anerkendelse gennem tydelighed, respekt og nærvær, dette med afsæt i Varde Kommunes værdier: ordentlig, værdiskabende og stærk.

Børnehuset Sønderallè er beliggende i Varde bys sydlige del tæt på dejlige grønne områder, legepladser og med Lykkesgårdsskolen som nærmeste nabo. Vi er normeret til 60 børnehavebørn og 14 vuggestuebørn (pt. 14 børn).

Vuggestue og børnehave har hver deres afdeling - og hver deres legeplads. Huset er indrettet med mange mindre rum, en stor kælder med puder og et dejligt stort fællesrum.

I børnehaveafdelingen er der 3 grupper - Musvitter, Papegøjer og Ugler. Hver gruppe har eget grupperum, hvor spisning, samling og andre pædagogiske gruppeaktiviteter foregår. Vi har valgt en struktur hvor børn og voksne er tilknyttet en basisgruppe, da vi oplever det giver tryghed for børnene, - og os bedre mulighed for at følge det enkelte barns udvikling og trivsel. Derudover har vi valgt at aldersopdele børnene, for derigennem at målrette det pædagogiske arbejde. Der er et gensidigt samarbejde grupperne imellem f.eks. ved fælles temaer kan aktiviteterne foregå på tværs af grupperne. Vi arbejder i pædagogisk åbenplan, hvilket betyder børnene på de fleste tidspunkter må færdes hvor de vil.

I vuggestueafdelingen er der 1 gruppe - Undulaterne. Vuggestuen har egen afdeling med to grupperum, legepladsen er beliggende for enden af børnehavens legeplads, den er indhegnet så børnene kan se/snakke med børnene fra børnehaven. For at sikre at børnene er trygge i, hvad der skal ske, er dagen bygget op om en fast og forudsigelig struktur, som betyder, at vi gør mange af de samme ting på bestemte tidspunkter hver dag. Aktiviteter foregår i mindre grupper, med afsæt i børnenes alder og udvikling. Hvert barn er tilknyttet en primærpædagog.

Forældrebestyrelsen i Dagtilbuddet Midt består i videst muligt omfang af en forældrevalgt repræsentant fra hver af de otte afdelinger, Dagtilbudslederen og Souschefen er ligeledes en del af bestyrelsen, ligesom to medarbejderrepræsentanter. Forældrebestyrelsen mødes som udgangspunkt 4 gange om året og tager sig af forhold, som vedrører samarbejde med det politiske og forvaltningsmæssige niveau for hele Dagtilbuddet Midt, eksempelvis høringssvar, politikudvikling og årlige dialogmøder. Forældrebestyrelsesrepræsentanterne er også en del af deres egen institutions forældreråd, hvor forældre, som har meldt sig til denne post, mødes cirka 3-4 gange årligt med daglig leder. Møderne handler om aktuelle ting i institutionen og planlægning af sociale arrangementer, søgning af fonde m.v..

I Dagtilbuddet Midt tager vi i det pædagogiske arbejde afsæt i vores værdier, som er tillid, omsorg og respekt gennem anerkendelse og nærvær i relationen. Vi arbejder i hele huset ud fra de 8 samspilstemaer i ICDP, et anerkendende menneskesyn og er optaget af, gennem et grundlæggende tilknytningsskabende relationsarbejde, at støtte, guide og udfordre børnene til mestring af nye færdigheder og indlæring af nye kompetencer indenfor deres nærmeste udviklingszone.

For at styrke børnenes følelses- personlighedsmæssige og sociale ressourcer benytter vi NUSSA, som betyder: Neuroaffektiv Udviklingspsykologisk Struktureret Social Aktivitet. NUSSA er et udviklings- legebaseret børnegruppe program, hvor hensigten er at styrke børnenes følelses- personlighedsmæssige og sociale ressourcer gennem struktureret leg.

Vi arbejder struktureret og sætter nærvær øverst på dagsordenen. Vi er optaget af at skabe læringsmiljøer, der tilgodeser, at børnene er medskabere af deres egen læring. Vi arbejder med "Fra intention til Handling", som grundlæggende har følgende elementer i fokus: at skabe en reflekteret og tilrettelagt pædagogisk praksis med fokus på læring og inklusion, at skabe et målrettet forældresamarbejde, en stærk evalueringskultur med fokus på kvalitetsudvikling samt at sikre et professionelt og tydeligt lederskab på alle niveauer. Derudover er vi optaget af de nye styrkede pædagogiske læreplaner i forhold hertil og demokratiske processer i børnehøjde.

Vi arbejder tværfagligt og modtager konsultativ bistand fra såvel psykologer, sundhedsplejersker og socialrådgivere ud fra et helhedssyn omkring barnet og familien.

Vi arbejder tæt sammen med alle forældre for at understøtte familien og børnene bedst muligt. Forældrene er til enhver tid vores vigtigste samarbejdspartnere.

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019

Evalueringsinstituttet (EVA) har i 2019 udgivet en revideret udgave af Redskab til selvevaluering, som er et redskab der blandt andet kommer omkring tematikkerne i det pædagogiske grundlag. Selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG									FOKUSOMRÅDER	
	Børnesyn	Dannelse og børneperspektiv	Leg	Læring	Børnefællesskaber	Læringsmiljø hele dagen	Samarbejde med forældre	Børn i udsatte positioner	Sammenhæng til bhk.	Samspil og relationer	Evaluering af praksis
09-04-2021	5,0	4,3	4,0	4,3	4,0	4,3	4,3	5,0	4,0	4,3	4,0

2.1 Børnesyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan kommer vores børnesyn til udtryk i hverdagen og i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljøer i vores dagtilbud?
- Hvordan lykkes vi med at skabe rammerne for et godt børneliv, hvor der er plads og ro til at være barn?
- Hvordan oplever børnene, at vi ser dem som kompetente og selvstændige i vores pædagogiske praksis?
- På hvilke måder arbejder vi med børn som aktive medskabere af egen udvikling?

I Børnehuset Sønderalle mener vi, at det at være barn har værdi i sig selv, der skal være plads og ro til at være barn. Børn har ret til en demokratisk stemme, derfor arbejder vi i Børnehuset Sønderalle ud fra "Demokrati og medbestemmelse i børnehøjde". Vi er opmærksomme på at give børnene valgmuligheder i hverdagen. F. eks. "Vil du tegne, eller lege med LEGO?"

Vi har fokus på at lytte til børnenes behov og ideer til aktiviteter. Vi giver plads til, hvis børnene eksempelvis har behov for at komme ind og slappe af, at give mulighed for, at børnene kan styrke deres relationer i mindre grupper.

Vi sørger for, at dele børnene op i mindre grupper og læringsmiljøer for derved at give mulighed for nærvær, ro og plads til det enkelte barn, samt plads til fordybelse i de forskellige aktiviteter.

Samt plads til fordybelse i de forskellige aktiviteter, der skaber rammerne for et pædagogisk læringsmiljø, hvor børnene oplever trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer.

Vi er opmærksomme på at have tillid til børnene, når de giver udtryk for deres behov, for at give medbestemmelse i pædagogisk praksis. Børnene kan selv hente materialer, har egen saks osv.

Vi er opmærksomme på zonen for nærmeste udvikling og giver dem mulighed for selv at mestre forskellige opgaver eksempelvis påklædning. Vi har fokus på, at børnene hjælper hinanden for at styrke relationen til hinanden.

Vi har fokus på medbestemmelse. Børnene er med til selv at vælge legetøj. Vi har fokus på, at børnene selv mærker efter, om de skal tisse og dermed ikke "tvinges" på toilet.

Børnene mærker selv efter, om de er sultne eksempelvis ved frugt tid. Børnene kan selv vælge, om de vil sidde på græsset eller ved bordet og spise, når det er godt vejr.

Vi er opmærksomme på, at børnene selv mærker efter om deres påklædning er passende. Vi støtter og guider børnene i forhold til dette.

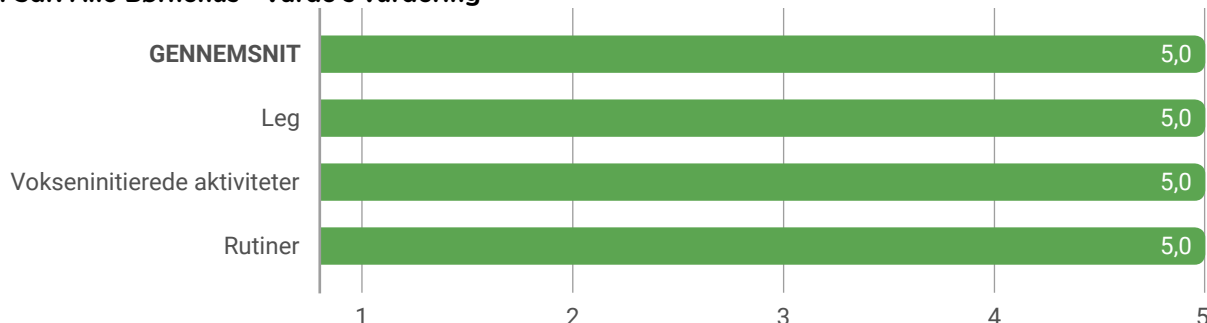
Vi har fokus på, at legen har værdi i sig selv og er med til at udvikle og styrke relationer.

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børn som medskabere af egen udvikling i disse udvalgte situationer?

2.1.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

2.2 Dannelse og børneperspektiv

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan forstår vi dannelse? Og hvordan afspejles den forståelse i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljø?
- Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?
- Hvornår har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle vores pædagogiske læringsmiljø?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør det i dag?

Dannelse er en dybere form for læring, hvor børnene høres og tages alvorligt. Vi har en vigtig rolle som fagpersoner i at lære børnene, hvordan man agerer i fællesskabet, lærer empati, og hvordan man behandler hinanden. Dannelse hænger sammen med identitet og er med til, at børnene finder ud af, hvem de er. Vi har fokus på børnenes selvindsigt, at børnene får redskaber til at sætte ord på deres følelser.

Hvis børnene siger, de er trætte, giver vi dem plads til at komme ind og sove. Vi ser bag om børnenes adfærd og anerkender, hvis de er kede af det, frustrerede eller vrede.

Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?

Vi behandler børnene forskelligt, for at kunne behandle dem ens. Vi har fokus på, hvilke krav vi kan sætte til de forskellige børn ud fra zonen for nærmeste udvikling.

Vi har fokus på dette dagligt. Vi ser på, hvilke interesser børnene har og planlægger aktiviteter ud fra det. Børnene er medbestemmende i fht., hvor vi skal gå hen, hvilke sange vi skal synge, hvilke lege vi skal lege osv.

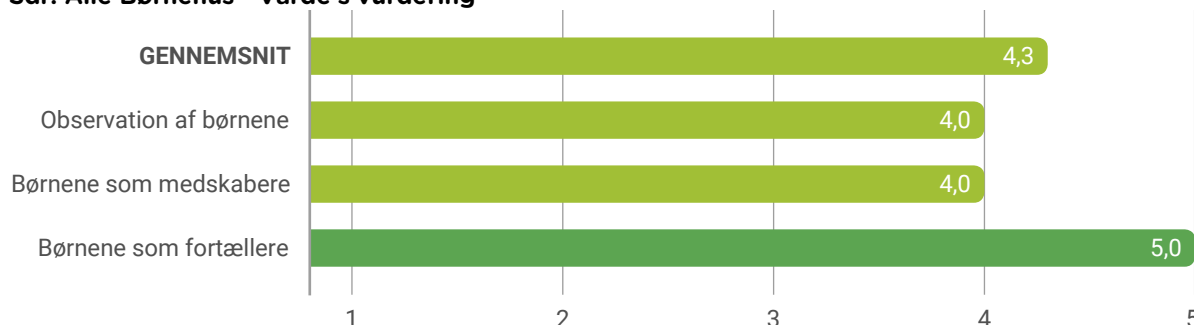
Vi kan have mere fokus på spisesituationen, at børnene er mere selvbestemmende i fht., hvad de spiser fra deres madpakke. Vi kan have flere materialer til rådighed for børnene, så de selv kan vælge, hvad de vil bruge.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

2.3 Leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan oplever børnene i vores dagtilbud, at vi anerkender og skaber rum for legen i den hverdag og i det pædagogiske læringsmiljø, vi tilrettelægger for børnene?
- Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?
- Hvad gør vi for, at børnene får mulighed for at afprøve forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

Vi skaber små legerum til børnene, hvor børnene kan bruge deres fantasi og kreativitet til at skabe lege. Vi tænker alderen ind i forhold til skabe små grupper, hvor børnene er alderssvarende, men også blandede aldersgrupper så børnene kan spejle sig i hinanden.

Vi forsøger at skabe tryghed for de nye børn, så de er trygge ved at deltage i legene både på egne hånd og sammen med en voksen. Vi sidder på gulvet, så vi er omkring eller deltage i børnenes lege.

Vi guider børnene i at deltage i lege og hjælper dem nogen gange med at stille nogle regler op for legene, så alle børn får mulighed for at komme til det, de gerne vil i legen.

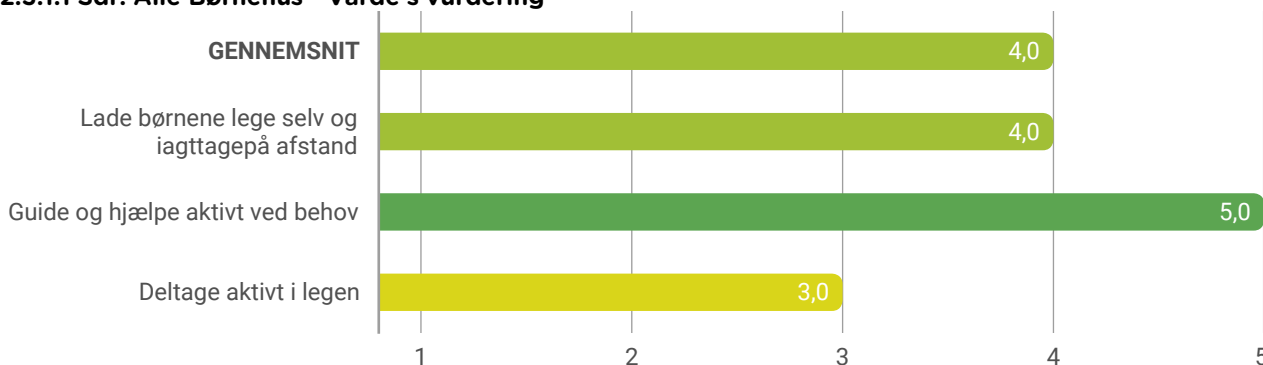
Vi er nysgerrige på og observerende på børnene lege. Vi inddrager børnene i lege, hvor de udfordrer sig selv socialt, personligt og motorisk, ved at være opmærksomme på deres nærmeste udviklingszone.

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?*

2.3.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

2.4 Læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring?
- På hvilke måder har vi fokus på læring gennem hele dagen (i både leg, aktiviteter og rutiner)?
- Hvad er vores rolle i forhold til at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i børneinitierede lege og aktiviteter?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkedes med at tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer ud fra en bred læringsforståelse?

Læring finder sted gennem hele livet. Læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, i naturen og ved at blive udfordret. Ved at få pirret nysgerrigheden.

I planlagte aktiviteter sker det ofte, at aktiviteten, i stedet for det planlagte, overtages af børnenes spor. F.eks. en dag hvor vi skal lede efter bænkbeddere, og det gør vi også, men pludselig finder børnene masser af regnorme, tusindben osv. Så det i stedet bliver der, fokus kommer til at ligge.

Vi er opmærksomme på vores egen faglige position, hvor vi er bevidste om, at vi går foran, ved siden af eller bagved. Læring handler om samspillet, om relationer og fællesskabet. Vi udvikler på leg/læring, noget vi er bevidste om.

Pludselig har vi et fælles tredje, som vi beskæftiger os med i stedet. F.eks. hvor der skal hakkes græs væk for at kunne så, men pludselig opdager nogle børn, at en edderkop har lagt æg, og så er det en aktivitet. Derfor kan det være, at det tager længere tid at nå målet, men processen dertil er mindst lige så vigtig.

Det samme gælder for aktiviteter ifht. skolestart. F.eks. dialogisk læsning.

I læringsmiljøer er processen vigtig, men nogle gange er produktet også vigtigt.

Vi er bevidste om, at vi er rollemodeller ifht. læring.

Vores fornemmeste opgave er at have noget på sinde ifht. børnenes læring, at vi reflekterer over vores pædagogiske praksis og børnenes nærmeste udviklingszone, og at vi justerer os ifht. det, børnene viser i samspillet.

Læring er også at gøre det samme på samme tidspunkt hver dag. F.eks. at tage overtøj på, så skal man holde fokus og sørge for at blive færdig. At få bygget nogle rutiner/strukturer ind i hverdagen.

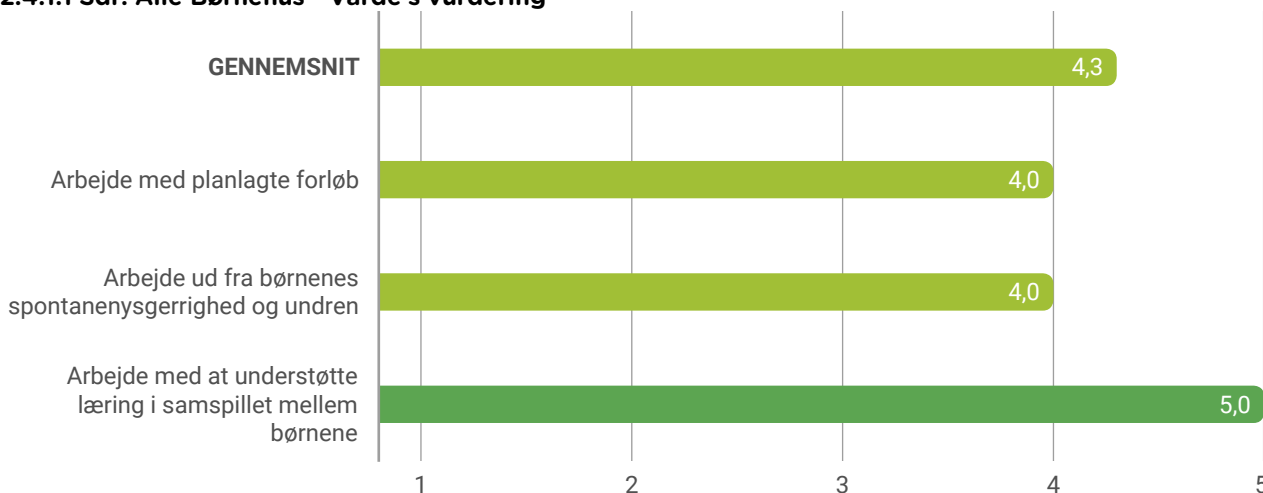
Læring er også at kunne aflæse hinanden og kunne sætte sig ind i andres følelsesmæssige reaktioner - men også at kunne forstå sine egne følelsesmæssige reaktioner.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på hver af disse udvalgte tilgange, når vi arbejder ud fra et bredt læringsbegreb?

2.4.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

2.5 Børnefællesskaber

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi pædagogisk med at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab?
- Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge gode relationer?
- Hvordan understøtter vi forældrenes rolle i forhold til at bidrage til velfungerende børnefællesskaber i vores dagtilbud?
- I hvilke situationer er det lykkedes os at skabe velfungerende børnefællesskaber, hvor alle børn er med?

Vi skaber rammerne for at sikre, at alle børn får mulighed for at indgå i forskellige børnefællesskaber hen over dagen og i løbet af deres institutionsliv.

Børnene er inddelt i grupper efter alder, så de kan spejle sig i hinanden, danne relationer med børn på deres egen alder og udvikling, samtidig er der mulighed for at skabe relationer på tværs af alder og udvikling, når børnene ikke er samlet i deres basisgruppe.

I hverdagen planlægger vi læringsmiljøet- så børnene er i både store og små fællesskaber.

Vi taler børnene op i fællesskaberne – så børnene får øje på hinanden.

Vi prioriterer, at vi samles i vores basisgrupper hver dag, hvor vi fx taler om, hvem der er der, og hvem vi mangler. Vi øver sociale spilleregler ved at lytte til andre og give hinanden plads.

Vi støtter børnene i at knytte venskaber og indgå i legerelationer eksempelvis ved at give børn, der trives bedst i en lille gruppe mulighed for at lege indenfor med 1 – 2 børn, mens de andre børn er på legepladsen.

Vi bruger "Fri for Mobberi" materialet til at tale med børnene om, hvordan det er at føle sig i eller udenfor fællesskabet.

Vi guider og hjælper børnene med at sætte ord på følelser og oplevelser i samspil med andre.

Vi hjælper børnene med at komme ind i legene, børn der er socialt udfordret har vores opmærksomhed. For at styrke børnenes deltagelsemuligheder har vi fokus på børnenes sociale udvikling, eksempelvis ved at træne børnene i at deles om legetøj, vente på tur og hjælpe hinanden.

Forældrene har en vigtig rolle i ft. deres barns dannelse af venskaber. Vi opfordrer forældrene til at lave legeaftaler i

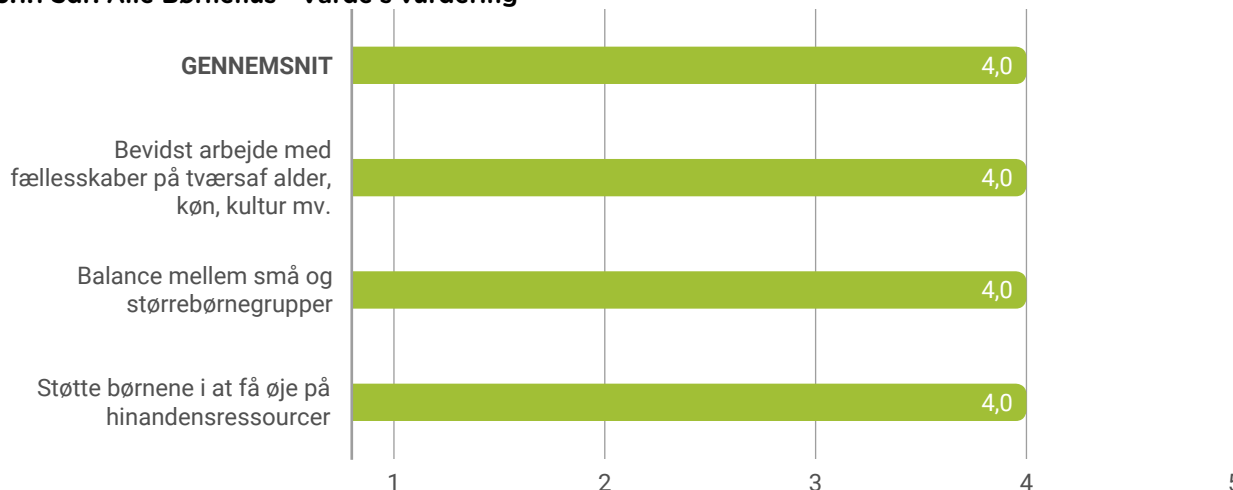

fritiden, så børnene kan styrke relationerne i hjemmet eller på en legeplads.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnefællesskaber?

2.5.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

2.6 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Oplever vi, at vi har brug for mere eller en anden viden og kompetence for at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen?

Vi sørger for at dele børnene op i mindre grupper, som vi sætter sammen ud fra, hvordan de kan supplere hinanden og give hinanden alderssvarende modspil.

Vi har fokus på, at der er en fordeling mellem voksenstyrede aktiviteter, fri leg og rutinesituationer med og uden voksne. Vi har fokus på, at der er forskellige muligheder tilgængelige i løbet af dagen, med ro, fordybelse, leg i både mindre grupper og i det store fællesskab.

Vi har fokus på det æstetiske læringsmiljø - at børnene er aktive deltagere i at indrette lokalerne. Ofte med kreative ting de selv har lavet. Under normale omstændigheder sørger vi for, at legetøj og rekvisitter er i børnehøjde.

Vi tilrettelægger ud fra årstid, tema og kendskab til børnegruppen. Vi arbejder bevidst med både leg, spontane og planlagt aktiviteter og rutiner, så børnenes trivsel og læring er i fokus i alle situationer. Vi har fokus på vores rolle i aktiviteterne, samt planlægning før, under og efter.

Vi arbejder ud fra FITH, demokrati og medbestemmelse i børnehøjde samt inklusionskortlægning af børnene.

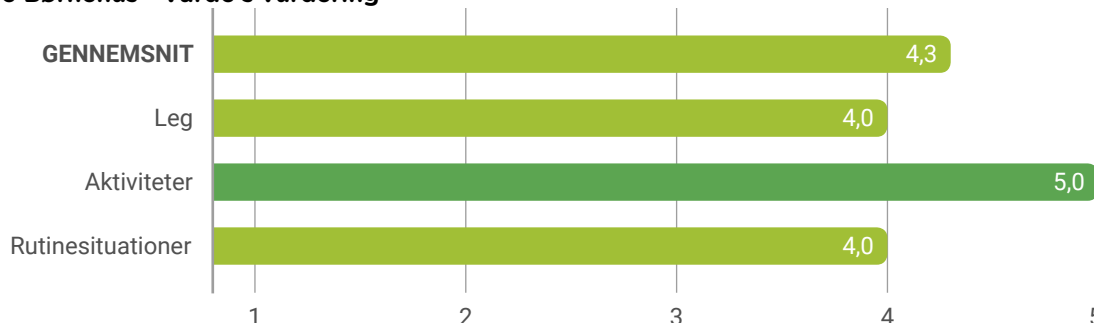
Vi kan se, om børnene er i trivsel og udvikler sig. Vi kan se, at de temaer, vi har planlagt, bliver implementeret i børnenes leg. Vi har eksempelvis et tema om insekter, som vi kan se, at børnene leger på legepladsen.

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse udvalgte dimensioner?*

2.6.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

2.7 Samarbejde med forældre om børns læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning?

Vores planlægning bliver lagt på aula, så det er tilgængeligt for forældrene, og vi lægger dokumentation ud i form af billeder og beskrivelser af, hvad vi har lavet. Vi er i løbende dialog med forældrene i hente og bringe situationer. Vi holder opstartssamtaler, 3 måneders samtaler og overleveringer. Vi indkalder derudover til samtaler med forældre og fagpersoner, når vi skønner det er nødvendigt - eller hvis forældrene ønsker det.

Vi oplever at langt størstedelen af forældrene er interesseret i at samarbejde omkring deres børn. De er gode til at tage imod vores råd og vejledning.

Vi tager udgangspunkt i forældrenes perspektiv, for at tilpasse vores tilgang og få en fælles forståelse der ud fra.

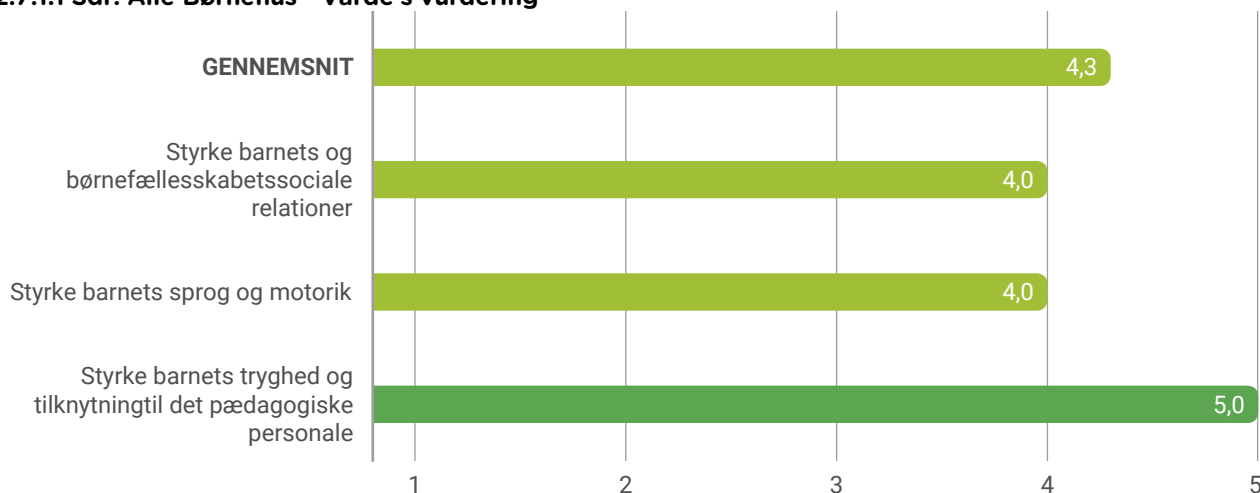
Vi oplever at få positiv feedback, og at forældrene handler på det, vi siger. Vi oplever også, at forældrene bruger os som sparringspartnere omkring børnenes trivsel og udvikling.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål: *I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for disse udvalgte situationer?*

2.7.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

2.8 Børn i udsatte positioner

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljøer, så de understøtter læring, trivsel, udvikling og dannelse hos børn i udsatte positioner?
- Har vi i tilstrækkeligt omfang faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i vores pædagogiske læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi har blik for alle de børn, der er i periferien af børnefællesskabet - og dem, hvis udsathed er mindre synlig?
- Hvordan fungerer vores eventuelle samarbejde med andre instanser som PPR, sundhedspleje, tale-høre-pædagog mv.?

Vi mener, at alle børn har en værdi i sig selv, som det unikke individ barnet er. Derfor har barnet krav på at blive mødt med respekt og positive forventninger uanset baggrund.

Det arbejder vi med på følgende måde:

Alle børn skal føle sig værdsat og føle sig som en del af en gruppe. Vi sætter ord på, når et barn ikke er i børnehaven. Overfor forældre sætter vi ord på, at det er vigtigt, at barnet har et rimeligt stabilt fremmøde.

Vi har samling hver dag, hvor vi sidder sammen og taler om forskellige ting.

Vi sætter ord på overfor børnene om, at vi alle er forskellige. Vi kan have brug for forskellige ting. Det kan f.eks. være privatliv på toilettet, give tid til børn, der stammer, et barn bruger måske ble o.lign.

Vi arbejder med, at alle skal være en del af fællesskabet, og vi tror på, at fordi vi sætter ord på, så afmystificerer vi det, der er det enkelte barns udfordring. Vi accepterer ikke mobberi. Vi arbejder f.eks. med "Fri for Mobberi".

Vi laver handleplaner på de børn, der er noget særligt omkring. Vi arbejder med inklusionskortlægning, som er et redskab, der styrker relationsarbejdet både ifht. børn og forældre.

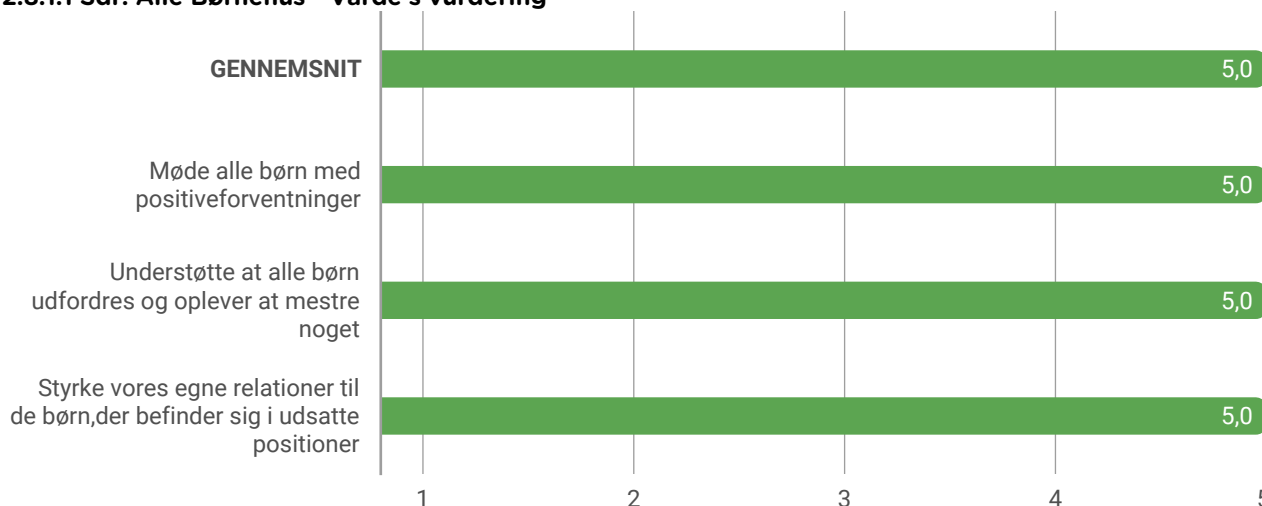
Det har været et år, hvor det har været nemmere at få fat i de tværfaglige samarbejdspartnere. Vi har oplevet en lydhørhed, det har været godt med sparring både til os og forældre. Vi har brug for det tværfaglige samarbejde for at kunne styrke indsatsen overfor det enkelte barn.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte pædagogiske tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.8.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

2.9 Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilke gode eller dårlige erfaringer har vi med pædagogiske tiltag og initiativer rettet mod kommende skolebørn?
- Hvad mener vi, er de vigtigste faktorer for, at børn oplever tryghed og sammenhæng i overgange?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med skole, fritidshjem/SFO eller andre dagtilbud i forbindelse med overgange?
- Hvordan kan vi følge op på, hvordan børnene har oplevet overgangen fra dagtilbud til skole eller SFO/fritidshjem?

En god overgang er, når der er fokus på barnets kompetencer, fællesskaber og nærmeste udviklingszone. I det sidste år i børnehaven bliver der gradvist stillet større krav, der er fokus på at gøre barnet så selvhjulpent og selvstændigt som muligt med fokus på det enkelte barn, fællesskabet og barnets nærmeste udviklingszone.

Vi arbejder med det pædagogiske læringsmiljø på flg måde:

Vi stiller større krav til barnet ud fra nærmeste udviklingszone.

Vi har fokus på at gøre det enkelte barn selvstændigt og selvhjulpent.

Vi opfordrer forældrene til at lave legeaftaler, ikke kun med venner fra evt. mødregruppen.

Vi taler om, at vi er forskellige og har brug for forskellige ting.

Hvordan er man en god kammerat. Give børnene redskaber til at gebærde sig i det sociale fællesskab.

Vente på tur.

Have indsigt i, hvordan andre tænker og føler.

At kunne både vinde og tabe i spil.

Krav til at kunne fordybe sig i en aktivitet. Nogle gange bestemmer den voksne, andre gange er aktiviteten

børnebestemt.

Arbejde med koncentration og fordybelse. Når vi arbejder med vores egne ting, så skal der være ro.

Vi pirrer børnenes nysgerrighed.

Vi har fokus på bogstaver og symboler. Børnene kan eksempelvis klappe stavelserne i sit navn.

Dialogisk læsning.

Lære at lytte.

Turde at stå frem foran gruppen, som lytter og støtter op.

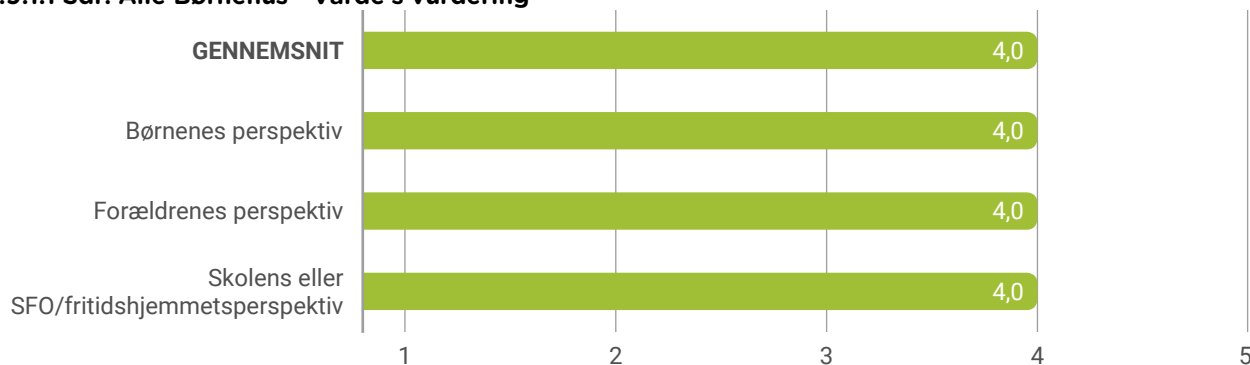
Vi lærer nye lege, f.eks. regellege såsom Ståtrold, Banke Bøf og forskellige boldspil. Lege, som børnene selv kan sætte i gang, og kan mestre.

Førskolesamtalen lægger også op til en samtale omkring, hvad vi skal hjælpe hinanden med, hvad skal forældrene arbejde med hjemme, og hvad skal vi arbejde med her. Forældrene er vigtige medspillere i processen.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad inddrager vi disse udvalgte perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

3 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER

3.1 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer i løbet af dagen?
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Vi arbejder ud fra tænkningen og principperne i ICDP.

Relationer er en væsentlig grund til og en måde, hvorpå børn lærer at føle empati. Vi tror på, at små fællesskaber styrker børnenes sociale færdigheder, f.eks i små legegrupper enten inde eller ude på legepladsen, eller i små aktivitetsgrupper. At være en del af et overskueligt fællesskab giver barnet mulighed for at opleve og afprøve sig selv ifht. andre i et trygt og anerkendende miljø.

Når barnet er trygt, kan det erobre og udvikle sig i det store fællesskab sammen med sin lille flok og kendte voksne. Alle børn skal føle sig set og anerkendt, og det er de voksnes ansvar, at alle har en ven/venner. Vi sørger for at tale børnene op og kaster lys på deres ressourcer. Vi prøver på at gøre det enkelte barns ressourcer interessante for de andre børn.

Hvis vi oplever, at et barn er fanget i en konflikt, hjælper vi barnet med at få sat ord på det, der sker, og vi hjælper barnet til at få givet udtryk for, hvad det tænker og føler.

Vores ansvar er at lære børnene, hvordan man agerer ifht relationer. Vi kan f.eks spille rollespil, hvor vi agerer som børnene for at forstørre det for børnene og få dem til at byde ind med, hvad der sker i situationerne. Vi bruger også materialet fra "Fri for Mobberi". Vi taler om, hvad det gør ved den anden, at man f.eks hviker om hinanden.

Det er vigtigt at huske, at vi voksne er rollemodeller. Børnene spejler sig i vores indbyrdes forhold og omgangstone.

Vi sætter også ord på det, vi gør overfor børnene, forklarer dem, hvad det er, der sker.

Vi taler med børnene om forskellige situationer, og vores intention er at fremstå som tydelige voksne, så børnene ved, hvor de har os.

Vi taler med børnene om, at ingen er perfekte, men vi kan alle øve os, og det gør ikke noget, man laver fejl indimellem. Det kan man også vokse af, når man husker at få snakket om det.

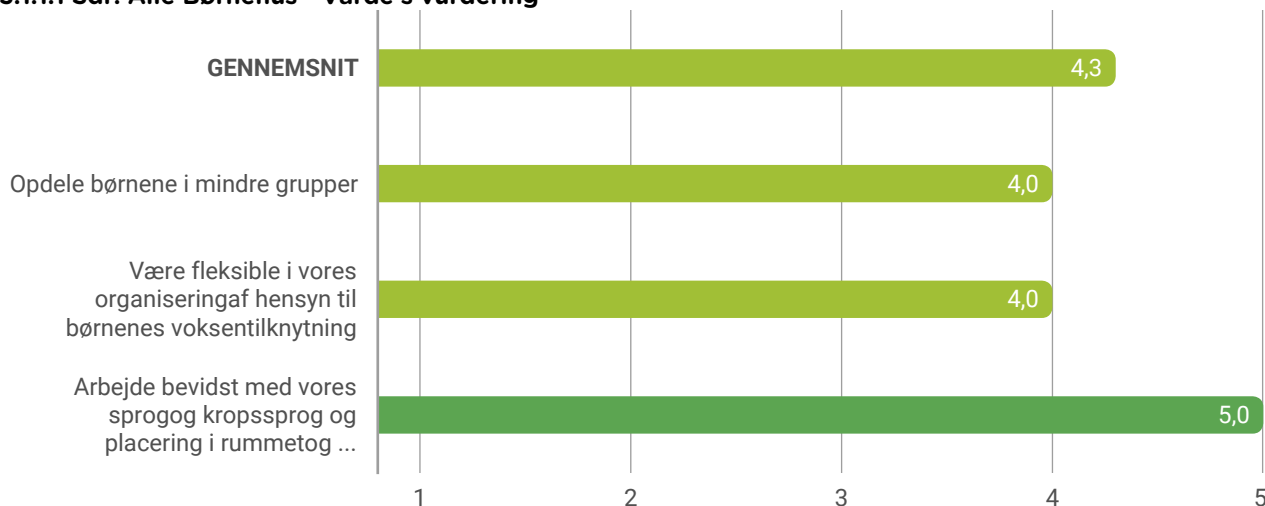
Forældresamarbejdet er ligeledes en vigtig faktor ifht. barnets udvikling. Gennem gensidig dialog har vi øje for det enkelte barns udvikling og behov.

3.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på disse udvalgte tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

3.1.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

3.2 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan evaluerer vi det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for på aktiviteterne eller på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering til at justere vores pædagogiske læringsmiljø?

Vi evaluerer løbende via daglige dialoger. Vi har fokus på, hvad der er gået godt og skidt i aktiviteten, og hvordan børnegrupperne er sammensat. Vi har fokus på, om børnene er interesseret i aktiviteten. Derudover evaluerer vi over pædagogisk praksis via refleksionsark i FITH.

Med den styrkede pædagogiske læreplan har lederen ansvar for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. Dette indebærer, at vi i fællesskab forholder os fagligt selvkritisk og reflekterende i tilrettelæggelse og evaluering. Dette gør, at vi får øje på praksis, tænker over den og ser mulighederne for at justere. Dette gør vi systematisk via FITH.

Vi har fokus på, at aktiviteterne er tilrettelagt efter nærmeste udviklingszone, på processen, frem for produktet - at legen har værdi i sig selv, og at der ikke behøver at være planlagt aktiviteter.

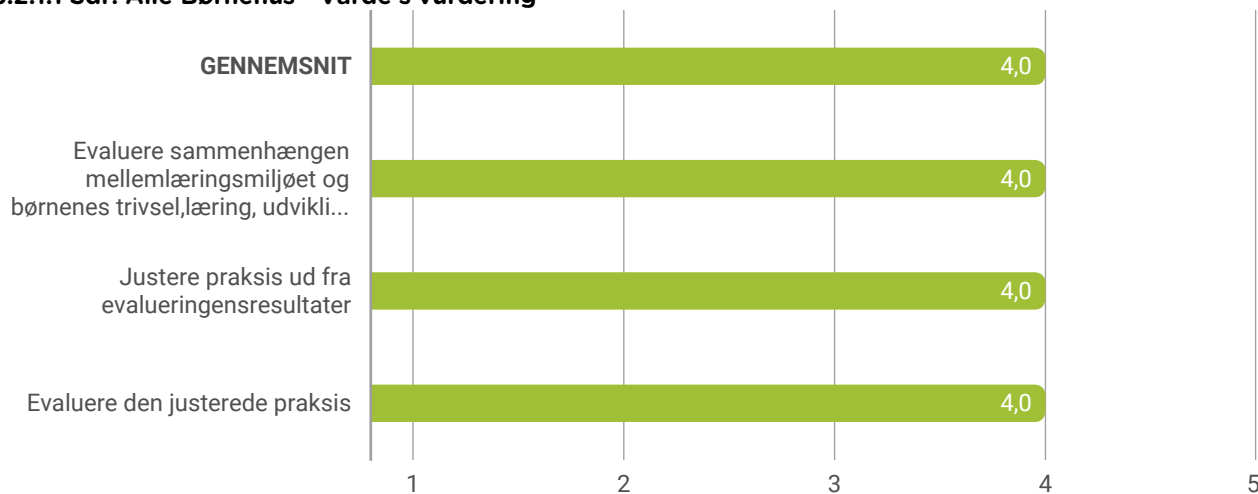
Det er vores ansvar, at vi er fagligt selvkritiske. Det er vigtigt, at vi har en åben dialog omkring planlægning og evalueringen, samt at der er afsat tid til dette i hverdagen. Alle i gruppen skal være med til at evaluere for, at skabe fælles fokus.

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad er vi opmærksomme på disse udvalgte dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

3.2.1.1 Sdr. Alle Børnehus - Varde's vurdering

4 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

4.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Det, at være barn, er en værdi i sig selv. Vi ser børn som selvstændige individer, der aktivt bidrager til deres egen udvikling gennem relationer, krav og passende udfordringer fra kærlige voksne. Børn har, fra de bliver født, brug for en tæt følelsesmæssig relation til de voksne. Børn fødes med biologiske forudsætninger, men de har brug for aktivt samvær og positiv interesse fra andre mennesker for at udvikle deres personlighed. Det enkelte barn er unikt og har krav på at blive mødt med respekt for sin person og baggrund. Børn er født med mange potentialer og lyst til at lære om og udforske verden, men udviklingshastigheden varierer fra barn til barn. Vi har en anerkendende tilgang til børnene og lægger vægt på et omsorgsfuldt miljø, der giver plads til udvikling i trygge rammer.

Vi er i Dagtilbuddet Midt stærkt inspireret af det pædagogiske værktøj ICDP. ICDP er en forkortelse af International Child Development Program, og er udviklet af den norske psykologiprofessor Karsten Hundige, Oslo. Der er tale om et såkaldt sensitiveringsprogram, hvor målet er at forbedre pædagogernes evne til at møde deres vuggestue- og børnehavebørn på børnenes egne præmisser både emotionelt og i kognitiv forstand. Hundige antager, at børn og unges udvikling og læring helt afhænger af de voksne, der omgiver dem - derfor er det også oplagt at fokusere på de professionelle kompetencer, når man vil forbedre en pædagogisk praksis. Bolden ligger, ifølge Hundige, hos de professionelle - ikke hos den lærende (barnet).

Vi tror på, at små fællesskaber styrker børnenes sociale færdigheder - at være en del af et overskueligt fællesskab, giver barnet mulighed for at opleve og afprøve sig selv i forhold til andre i et trygt og anerkendende miljø. Når barnet er trygt, kan det erobre og udvikle sig i det store fællesskab sammen med sin lille flok og kendte voksne.

Når børnene bliver lidt større i vuggestuen eller i starten af børnehavetiden, vil fokus typisk være på venskaber og kropsbevidsthed. Her vil der være fokus på relationerne, og hvad man kan med hinanden. Børnene vil være optaget af at dele, samt at give og tage fra hinanden. Vi viser børnene legemuligheder, så de første legerelationer og lege kan begynde. Det gør vi ved at sidde sammen med børnene og vise dem hvordan, og ved at skabe indbydende læringsmiljøer på stuen, som opfordrer til leg.

Vi bruger nærmiljøets legepladser eller cykler til steder, hvor der er naturoplevelser, som vi gerne vil vise børnene. Børnehavebørnene får naturoplevelser, når de kører afsted med vores egen bus i Dagtilbuddet Midt. Vuggestuebørnene tager på små gåture, eller ture med klapvogn, eller på lidt længere udflugter med vores Ladcykler. Legepladserne i området kan bruges til at øge kropsbevidsthed og give børnene erfaringer med, hvor meget kroppen kan. De første erfaringer med at blive selvhjulpne sker i garderoben, ved måltidet og ved middagsluren. Eksempelvis - tage tøj af og på, øse mad op og dække bord. Der er megen læring for børnene i hverdagsrutinerne.

Det er alle dele af barnets dag, såvel i daginstitutionen som i hjemmet, der er med til at understøtte barnets dannelse og forudsætning for udvikling. Derfor er det ligeledes væsentligt, at forældrene i samarbejde med institutionen har et

medansvar i at skabe velfungerende børnefællesskaber præget af anerkendelse af alle familier, uanset disses forudsætninger.

Legen har en værdi i sig selv og er en gennemgående del af hverdagen for børn og voksne i vores dagtilbud.

Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer bl.a. fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Børns spontane og selvorganiserede leg skal både anerkendes og respekteres og gives betydelig plads i hverdagen. De voksne vurderer løbende, systematisk og reflekteret, om det er nødvendigt at rammesætte lege, så alle børnene trives i legen og får mod på at prøve nye roller og sociale kombinationer af, og om barnet har en positiv oplevelse af at "være med".

Legen understøtter muligheden for udvikling af kompetencer i forhold til de pædagogiske mål under hvert læreplanstema, som personalet har udvalgt som fokus. I Fra Intention Til Handling er legen en grundlæggende præmis for arbejdet med læreplanstemaerne.

Det er væsentligt, at den voksne går foran, bagved og ved siden af barnet. Det betyder, at den voksne også skal initiere og lege med børnene.

Læring i Dagtilbuddet Midt er i vores optik både tilrettelagte pædagogiske aktiviteter og børneinitierede lege. Det er vigtigt, at begge dele er en del af hverdagen i Dagtilbuddet Midt, hvor aktiviteterne og legene har fokus på børnenes formåen og nuværende udviklingsniveau. Det betyder for eksempel, at de mindste børn i dagtilbuddet bruger lang tid på at være sammen med de primære voksne og gruppen på "stuen" eller på legepladsen, da fokus er, at blive tryk nok til at kunne overskue nye indtryk og det store fællesskab. Modsat vil dagtilbuddets ældste børn ofte være på tur eller med i en aktivitet, der er tilpasset deres aktuelle udvikling på en anden måde.

Læring skal forstås bredt. Læring sker for eksempel gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, udforskning af naturen og ved at blive udfordret

Vores fornemmeste opgave er at have noget på sinde i forhold til børnenes læring, at vi reflekterer over vores pædagogiske praksis og børnenes nærmeste udviklingszone. Hvordan justerer vi os i forhold til det, børnene viser i samspillet?

Arbejde med planlagte forløb.

I Dagtilbuddet Midt arbejder vi med "Fra Intention til Handling" - som er en fælles arbejdsramme til understøttelse af den pædagogiske praksis.

Udgangspunktet i FITH er små (4-8 børn) læringsgrupper, hvor børnene er sammensat efter alder og udviklingsniveau.

Den voksne tilpasser løbende aktiviteten og justerer sig, så det enkelte barns interesse ikke tabes. I samspillet med barnet er det vigtigt at være opmærksom på barnets ønsker og handlinger, følelser og kropssprog. Til en vis grad følge barnets initiativ, og vise interesse for det, barnet er optaget af. Barnet vil opfatte, at den voksne værdsætter, dets initiativer, når der svares på dets udspil. Den voksne må skiftevis lade barnet føre an og hjælpe og understøtte barnet i aktiviteter, der udvider barnets kompetencer.

Ved de mindste børn, i vuggestuerne, understøttes den verbale kommunikation af "Babytegn".

ICDP - International Child Development Program - de 8 samspilstemaer tænkes ind og anvendes i enhver kommunikation, interaktion og relation med barnet.

Der er varme og nære relationer, som udfoldes gennem tydelighed og anerkendelse i kommunikation og respons - ed både voksne og børn. Det er derfor vigtigt, at de voksne indgår i nærværende, lyttende og anerkendende kommunikation med det enkelte barn og børnegruppe og har samme opmærksomhed på de roller og positioner, som barnet tager eller bliver givet i børnegruppen.

Den voksne er følelsesmæssigt tilgængelig og viser glæde og entusiasme for samværet. Den følelsesmæssige kommunikation skaber udtryk for mange relationelle følelser: Glæde, vrede og sorg.

En spejling giver barnet selvværd. Barnet oplever og føler, at det betyder noget, at det har værdi for den voksne, det er sammen med.

4.2 Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi har i Dagtilbuddet Midt arbejdet meget med overgange og rutiner i dagligdagen. Målet er, at børnene skal opleve hverdagen som glidende og naturlig med faste rutiner. Vi ser alle områder i dagtilbuddet og alle tidspunkter i dagligdagen som læringsmiljøer og som læringsrum. Vi oplever, at en struktureret og velforberedt voksen giver forudsigelighed, overblik og ro til at børnene kan være i flow både i leg og i læring.

Personalet planlægger forskellige temaer og arbejder med "Fra Intention Til Handling", som løbende evalueres via pædagogernes egne og via systematiserede refleksioner. Et eksempel på en rutine kunne være om formiddagen, hvor vi skal på legepladsen - at tage tøj og sko på i garderoben kan i perioder udvikle sig til en længere fordybelse i selvhjulpethed. Her bliver garderoben et læringsmiljø, hvor der er fokus på selvhjulpethed. Det kan ende med, at vi bruger det meste af formiddagen i garderoben, og kun en lille del på legepladsen. Barnet øver sig sammen med den understøttende voksne.

I dagtilbuddet tilpasser vi vores indretning til børnegruppen. Indretningen skal give mening for alle aldre. Vi laver de lege- og læringsrum, som vi kan se, optager børnegruppen, eller vi stiller et legemiljø op, som kan udfordre og inspirere. For eksempel en dukkekrog, et køkkenhjørne eller en madras til hoppeleg.

Når vi er ude, benytter vi nærmiljøets legepladser, grønne områder og Lykkesgårdskolen idrætsfaciliteter f. eks. steder børnene ofte kender i forvejen fra deres hjemmemiljø. Byen anvendes også som et læringsrum. For eksempel kan vi tale om trafikken og om at se sig for, når vi går tur. Vi opsøger, hvad der sker i nærmiljøet, for eksempel hvis der er kulturelle børnearrangementer på biblioteket eller Varde Museerne.

Vi bestræber os på, at institutionerne i Dagtilbuddet Midt fremstår indbydende, overskuelige og opryddelige, så børn og voksne kan navigere rundt i lokalerne uden alt for mange unødige indtryk og forstyrrelser. Legetøjet fremstår spændende og indbydende, og børnene og de voksne kan se, hvilke muligheder, der er, for leg, spil og aktivitet. Vi værdsætter, at det æstetiske miljø og rummene fremstår indbydende, så både børn og voksne føler sig velkomne.

4.3 Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Dagtilbuddet Midt tilbydes nye forældre et forbesøg, vi deltager også i overgangssamtalen med barnets dagplejer eller vuggestue. Vores erfaring er, at det både for personale og forældre er en fordel at begynde samarbejdet på denne måde. Forældrene er i trygge rammer sammen med fagfolk, som kender dem og deres barn, når vi skal have den første samtale.

Når forældre og børn kommer ind af døren om morgenen, vil vi gerne have, at de skal føle sig velkomne. Garderoben, hvor barnet starter sin dag sammen med mor/far, er et sted, hvor barnet stille og roligt kan få tøjet af. Mor/far, er et sted, hvor barnet stille og roligt kan få tøjet af. Herefter er det tid til at få sagt farvel. Ved vores vinkevindue kan barnet vinke til mor eller far, måske sammen med en voksen og en lille ven. Vi sørger for, at der hænger fotos af personalet et

sted, hvor forældre kan orientere sig sammen med børnene.

Vi vægter den daglige dialog med forældrene i hverdagen, både om morgenen, når barnet afleveres og om eftermiddagen ved afhentning. Til generelle informationer, billeder fra barnets dag med en masse aktiviteter, påmindelser om f.eks. ferie og sygdom og besked om, at barnet hentes af andre end forældrene, bruger vi kommunikationsplatformen AULA. Målet med AULA er at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem en stærk, enkel, professionel og effektiv kommunikation. Aula skal både styrke og understøtte et godt forældresamarbejde via viden om barnets dagligdag, trivsel, læring, udvikling og dannelse jf. dagtilbudslovens §7.

Vi afholder forældremøde én gang om året. Det vil som regel foregå som en overordnet snak om aldersgruppens udvikling og udfordringer. Vi taler ikke om det enkelte barn på disse møder. Det er ofte også på forældremøderne, at der grundlægges en fælles forståelse og kultur, som kan ses i hverdagen i dagtilbuddet. Man kan eksempelvis blive enige om at skabe en kultur, hvor børn og voksne hjælpes ad med at rydde op efter sig selv i hverdagen. En dialog om hvor vigtigt det er at alle omtaler dagtilbuddet positivt og vigtigheden at alle hilse på hinanden.

Dagtilbuddet Midt har en overordnet forældrebestyrelse, hvor hvert dagtilbud har mulighed for at have en repræsentant i forældrebestyrelsen. Der vælges repræsentanter én gang om året. Herudover har hvert dagtilbud et lokalt forældreråd, som arrangerer sociale arrangementer i løbet af året. Eksempelvis en forældrearbejdsdag i dagtilbuddet, sommerfest, julearrangement, forældrekafe, fællesspisning mv.

Der tilbydes en opstarts forældresamtale efter 3-6 mdr., for børnehavebørnene vil der være skoleparathedssamtale inden skolestart. Vi udarbejder i fællesskab en dialogprofil, som danner grundlag for samtalen. Der vil være udarbejdet en sprogvurdering for det 3-årige og 6-årige barn til samtalen. Herudover tilbyder vi ad hoc samtaler undervejs, såfremt det giver mening for barnets trivsel og udvikling. Vi kan altid invitere vores tværfaglige samarbejdspartnere med til sådan et møde. (talehørekonsulenter, psykologer, socialrådgivere, fys- og ergoterapeuter etc.).

4.4 Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Dagtilbuddet Midt mener vi, at alle børn har en værdi i sig selv, som det unikke individ, det er. Barnet har krav på at blive mødt med respekt og positive forventninger til sin person uanset baggrund. Barnet er født med mange potentialer og lysten til at udforske verden, men udviklingshastigheden varierer fra barn til barn.

I vores pædagogiske læringsmiljø for denne børnegruppe, er det vigtigt for os, at alle børn er en del af fællesskabet, både de små læringsgrupper, i basisgruppen og det store fællesskab. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med bl.a. børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter.

Alle børn skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet.

Hvis vi vurderer, at et barn ikke udvikler sig hensigtsmæssigt i forhold til vores pædagogiske praksis, inddrages tværfaglige samarbejdspartnere såsom sundhedsplejen, læge, socialrådgiver og PPR. Fælles for disse er, at de kan bidrage med deres ekspertise og faglighed, og det gør, at vi i højere grad kan præcisere og tilrettelægge den pædagogiske praksis, og derved give barnet de bedste rammer for at udvikle sig, dette altid i et tæt samarbejde med forældrene.

4.5 Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27).

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Sammenhængen/Overgangen fra børnehave til skole er en af flere livsovergange i barnets liv. En livsovergang er kendetegnet ved, at den indebærer væsentlige forandringer i barnets liv, fordi barnets identitet, relationer og rolle ændres. En god overgang er, når der er fokus på barnets kompetencer, fællesskaber og nærmeste udviklingszone. Gode overgange kræver tæt samarbejde og løbende videndeling mellem professionelle i dagtilbud og indskoling samt en målrettet opmærksomhed på en stærk sammenhængskraft. En fælles kultur og et fælles pædagogisk grundsyn for skoler og dagtilbud kan således medvirke til at skabe kontinuitet og sammenhæng i overgangen og dermed styrke læringsmiljøet og trivslen i indskolingen.

Det sidste år i børnehave bliver der gradvist stillet større krav, der er fokus på at gøre børnene så selvhjulpne og selvstændige som muligt, så de i højere grad kan klare sig selv uden de voksne.

Der arbejdes med at børnene skal have kompetencer, som skal hjælpe dem til at lære f.eks. at kunne gøre sig umage og øve sig i noget, der er svært, lytte og bevare koncentrationen.

Der bliver sat ekstra fokus på de sociale- og personlige kompetencer der skal til for at være en del af fællesskabet, hvad det vil sige at være en god ven og at kunne samarbejde.

Børnene lærer at kunne begå sig i en gruppe, f.eks. at turde sige noget i en forsamling, udskyde egne behov og tage imod en kollektiv beslutning.

For at gøre børnene fortrolige med skolens fysiske rammer besøger vi skolen og SFOen.

Med baggrund i et ønske om et endnu bedre og tættere samarbejde om at danne de bedst mulige klasser og skabe sammenhængen til børnehaveklassen, er der udarbejdet en lokal aftale mellem Lykkesgårdskolen og de tre daginstitutioner i Varde syd, Søndermarken, Højgårdsparken og Sønderallé.

Klasserne dannes ud fra børnehavernes kendskab til børnene og ud fra 5 skolestartsdage, hvor vi i fællesskab indsamler en vigtig fælles viden. Vi ønsker ved denne procedure, at sikre den bedst mulige overlevering:

- At etablere en fælles praksiserfaring (skolestartsdagene) at snakke ud fra.
- At børnehaverne får større indflydelse i processen med at danne klasserne.
- At styrke dialogen mellem børnehaven og skolen, så vigtige erfaringer og pædagogiske tiltag videregives.

Først i februar inviteres institutionerne til et opstartsmøde på skolen, hvor de 5 skolestartsdage snakkes igennem og afklares ift. roller og aftaler. Rollerne kan se således ud:

- Børnehaveklasselederne forestår klasseledelsen og planlægger og udfører undervisningen. De skal sørge for, at eleverne møder de 3 undervisningsformer, som de vil blive præsenteret for i skolen. Der skal i løbet af dagen indgå legetid, så der er mulighed for at se på relationer på tværs af børnehaverne.
- Børnehavepædagogerne er som udgangspunkt observerende og guidende ift. de børn, der har brug for det.
- Observationerne bruges herefter (samme dag) til justeringer, hvis der er brug for at ændre den aktuelle børnesammensætning

Børnehaveklasselederne besøger børnehaverne

Begge børnehaveklasseledere besøger børnehaverne, det aftales hvordan og hvornår med børnehaverne.

Skolestartsdage

Hensigten med skolestartsdagene er, at få det bedst mulige grundlag, til at kunne danne 2 homogene klasser. Dette vil vi gøre gennem løbende dialog og fælles praksis. Der er fokus på, at børnene afprøver 3 færdigheder, som de vil møde i børnehaveklassen: Siddende undervisning - Værkstedsundervisning - Lege tid / relationsdannelse.

En skolestartsdag kunne forløbe på flg. måde:

Tid	Børn	Børnehavepædagoger	Børnehaveklasselederne
09:50	Møder ind i klasserne	Gå med i klasserne	Tage imod børnene og afkrydsning
10:00	Siddende undervisning	Observerer og guider	Underviser
10:20	Værkstedsundervisning	Observerer og guider	Underviser
10:40	Lege tid	Observerer og guider.	Mulighed for refleksion og dialog de voksne imellem.
11:00	Spiser	Evaluerer og evt. ændrer børnesammensætningen i de 2 grupper.	

Klassedannelse

Vi bruger de 5 skolestartsdage til at se på børnenes sociale, faglige og personlige kompetencer, og vi danner klasserne sammen ud fra vores fælles forståelse af børnegrupperne og børnehavepædagogernes forhåndskendskab til børnenes forskellige ressourcer.

Overleveringsmøde mellem børnehave/skole

Ved møderne deltager en pædagog, børnehaveklasselederen, evt. tale/høre-konsulent og eksterne samarbejdspartnere. Børnehaven overleverer viden om det enkelte barn, som er relevant ift. at sikre den bedst mulige skolestart

Overleveringer med forældre

Efter åbent hus-arrangementet kan der være forældre, som ønsker en overlevering med børnehaveklasselederen – dette kan aftales individuelt.

Særlige overleveringer

Der kan være børn, hvor der er brug en særlig overlevering i samarbejde med PPR – her indkalder børnehaverne til "Særlig overlevering".

Store legedage

Børnehuset Sønderalle, Højgårdsparken og Søndermarken afholder "Store-lege-dage", hvor vi på skift inviterer hinanden "hjem" i hinandens børnehaver. Dette gør vi, så børnene kan møde hinanden i trygge rammer.

I efteråret besøger pædagogen børnene i 0. klasse.

Børn som skal til anden skole end Lykkesgårdsskolen

Vi opfordrer forældrene til at aftale besøg med skolen, og hvis det er muligt, besøger vi skolen sammen med barnet. Der afholdes et overleveringsmøde med skolen, hvor viden om barnet videregives.

5 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

5.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Børnene skal delagtiggøres i det, der foregår i deres nærmiljø.

Det er vigtigt, at Sønderallé støtter op om tilbud og muligheder i nærmiljøet, byen og kommunen. Dette således, at børnene oplever de forskellige læringsmiljøer og muligheder, der er i vores by og den omkringliggende natur. Sønderallé er en del af kommunale og lokale arrangementer, som kan være meget forskellige fra år til år. Eksempelvis arrangerer biblioteket højtlesning, teater, pyntning af juletræ, Handelsstandsforeningen arrangerer Middelalderfest, Halloween og beder daginstitutionerne bidrage, og Open Air inviterer til koncert i Arnbjergparken. Derudover er der et tilbud til alle børn "Den kulturelle rygsæk", hvor blandt andet Varde Museerne og Musik- og billedskolen arrangerer begivenheder for alle kommunens børn. Kirken, genbrugspladsen, lokale firmaer og virksomheder, inviterer os ind i forskellige projekter, her har vi øje for en god oplevelse i børnenes nærmiljø og et læringsperspektiv, alt efter hvilken børnegruppe der deltager. Vi besøger byens og kommunens skoler og andre institutioner, eksempelvis plejehjemmet Lyngparken, hvor vi går Luciaoptog og besøger deres Sansehøve. Lokalt bruger vi blandt andet Varde Sommerland - legepladserne Småfolkets Dal, Kæmpernes hjem, besøg fra "Natur/kultur Varde", som kan bidrage med mange spændende ting, der foregår udenfor. Varde Bibliotek leverer og bytter bøger, så vi løbende får nye og interessante bøger. Vi låner også sprogkufferter og andre materialer derfra, som vi anvender sammen med børnene f.eks. ved emner, samling og fokus på sprog.

Børn skal opleve, at:

Deres horisont udvides, og at de tager aktiv del i det omgivende samfund

Finde glæde ved at opleve og gøre brug af arrangementer, attraktioner mm. og derigennem have lyst til at gå på opdagelse i deres by og få ny viden om, hvad den kan bidrage med.

Kunne begå sig i lokalsamfundet og dermed få en forståelse for, hvad det kræver at opretholde et aktivt nærmiljø.

Det kræver voksne, der:

Er aktive og gør en stor indsats for at finde attraktive og givende lokalmiljøer for børnene og bruger de faciliteter, der er rundt omkring i byen eks. ture ud i nærmiljøet med vores bus.

Selv opsøger samarbejde med lokalmiljøets aktører og undersøger, hvad der er af muligheder i nærområdet for kulturelle, musiske eller fysiske tilbud.

Nyder at bruge naturen omkring sig; er entusiastiske på børnenes, egne og kollegers vegne, og som har lyst til at vise børnene muligheder og aktiviteter i vores by, legepladser, skove, stier i nærområdet.

Forældrebestyrelsen:

I henhold til Dagtilbudslovens §14-16 oprettes der bestyrelser ved alle kommunale dagtilbud, bestående af forældre og medarbejdere.

Formålet, med forældrebestyrelser i kommunale dagtilbud i Varde Kommune er, at give forældrene indflydelse på deres børns hverdag.

- dette afsnit formuleres i samarbejde med siddende forældrebestyrelse efter sommerferien 2021

5.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljøet skal integrere fysiske, psykiske og æstetiske muligheder i de pædagogiske læringsmiljøer.

Vi tilrettelægger arbejdet med børnene i små grupper, så der er plads og rum til, at børnene kan trives og udvikles. Vi er opmærksomme på den anerkendende tilgang, den gode kommunikation og dialogen.

Vi er bevidste om vores rolle som medskabere til et godt miljø, hvor man som barn, forældre og ansat føler sig velkommen og set.

Vi samarbejder med forældrene om deres barns psykiske udvikling. Vi viser respekt for, at det er forældrenes børn, og at de kender deres barn bedst. Vi orienterer forældrene om, at barnet kan reagere forskelligt, alt efter om det er hjemme eller i daginstitution.

Vi forsøger at skabe orden i de fysiske rammer, så det skaber overskuelige miljøer. De pædagogiske overvejelser i indretningen af læringsrummene skal bidrage til, at børnene ikke lades i tvivl om intentionerne i de pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet (fysisk, psykisk og æstetisk) skal tilgodeses børnenes fysiske og psykiske udvikling og skal altid vurderes i et børneperspektiv.

I Sønderallé, lægger vi vægt på, at børnene skal opleve:

Gennemskuelige rammer, hvor de véd, hvad de skal hvorhenne. For eksempel ved afgrænsning med tæpper, reoler og bordopstilling, som skaber klare og tydelige rammer for at bruge de pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet indeholder noget, der er en fryd for øjet, noget der appellerer til deres fantasi, noget der er genkendelig og noget, som er sjovt.

Mulighed for at kunne udfordre sig selv i de pædagogiske miljøer, så børnene kan bruge kroppen på mange måder, både inde og ude.

Det psykiske børnemiljø er kendetegnet ved gensidig respekt og tolerance i børnenes samspil, hvor sprog og handlinger er båret af accept for menneskers forskelligheder.

Derfor har vi voksne som:

Skaber indretning og udsmykning, der virker stimulerende og inspirerende på børnene, samtidig med at læringsmiljøerne er tydelige.

Har øje for, hvad børnene har brug for udviklingsmæssigt og udviser stort engagement i etablering af zoner med udgangspunkt i en bred vifte af aktiviteter, der både tilgodeser de fysiske aktiviteter, de psykiske elementer og det æstetiske udtryk.

Skaber små rum i rummet med mulighed for aktiviteter i små grupper og fordybelse til stille leg med både børn i samme alder og på tværs af aldersgrupper.

Sætter sig selv i spil gennem deltagelse og har fokus på dannelse, relationer, respekt, tolerance og accept af forskellighed.

6 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

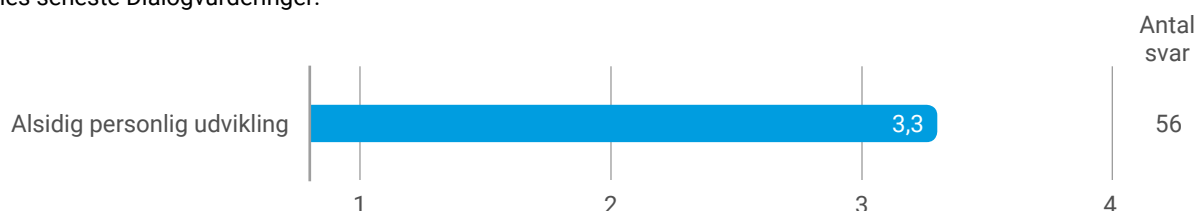
6.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Alle børn er forskellige og unikke. I Sønderallé møder vi barnet ligeværdigt og med anerkendelse, da vi arbejder ud fra ICDP-principper. Vi arbejder med små børnegrupper, hvilket øger muligheden for nærvær og fordybelse. Kendte voksne, som kan levere en høj grad af nærvær og tryghed, er en vigtig del af at skabe et trygt og forudsigeligt læringsmiljø, hvor børnene føler sig set, forstået og anerkendt som de individer, de er.

I Sønderallé er målet, at børnene udvikler selvværd, robusthed og livsduelighed, samt at børnene oplever at være værdifulde deltagere og medskabere af fællesskabet.

Det pædagogiske personale har til opgave at støtte og guide børnene efter det enkelte barns kompetencer. Derved tilpasses de daglige praktiske udfordringer til det enkelte barns udviklingszone, og barnet oplever at kunne selv. I Sønderallé støtter vi børnene i at blive selvhjulpne, og vi skaber rammer og forudsætninger, der understøtter børnenes lyst til udfordringer.

Vi arbejder ligeledes henimod, at børnene lærer at mærke personlige grænser og at kunne sige til og fra i forhold til disse. Børnene skal føle sig værdsatte og lære at udtrykke følelser og behov.

Børnene lærer at se hinanden, give plads til hinanden og ofte prøver de at spejle, hvad de andre gør, og dermed får de en lyst og et engagement til at deltage og udvikle egne kompetencer og grænser. Gennem støtte og guidning fra den voksne hjælper vi barnet i at kunne udsætte egne behov.

I Sønderallé er forældresamarbejdet ligeledes en vigtig faktor i forhold til barnets udvikling. Vi indgår i et ligeværdigt samarbejde med forældrene. Gennem gensidig dialog har vi øje for det enkelte barns udvikling og behov.

Jeg kan selv

- Vælge, hvad jeg vil lave eller lege
- Finde spændende legetøj at lege med
- Bestemme, om jeg vil være med i en leg
- Sige og udtrykke, hvad jeg tænker og føler

Jeg kan sammen med de andre børn

- Finde legetøj, vi vil lege med på legepladsen
- Deltage i forskellige aktiviteter og ture
- Have det sjovt, grine og finde på lege
- Nogle gange bestemme, hvor vi skal hen på tur

Jeg kan sammen med mine forældre

- Vælge hvilket tøj, jeg skal have på om morgen
- Kigge i forskellige bøger, jeg godt kan lide
- Se på mine tegninger og kreative ting
- Bestemme indholdet på min garderobeplads

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne

- Deltage i de forskellige aktiviteter
- Blive hørt, når jeg kommer med forslag
- Få hjælp og støtte til at være mig selv
- Have tid og ro til at fordybe mig

6.2 Social udvikling

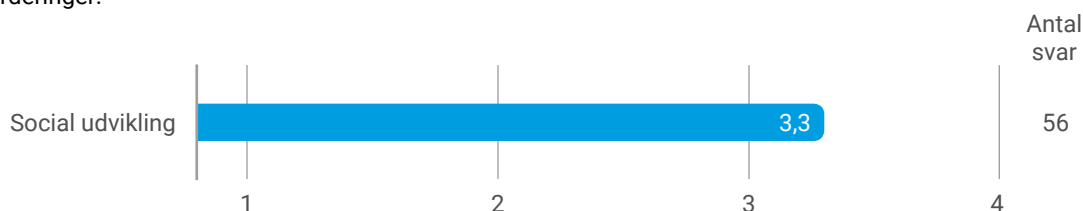
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Relationer er en væsentlig grund til, og en måde hvorpå børn lærer at føle empati. Relationer mellem de voksne, og mellem børn og voksen, som bygger på ligeværd, forståelse og indlevelse, medvirker til, at børnene udvikler selvstændighed og får medbestemmelse. Det er et mål at udvikle disse kompetencer i Sønderallé.

For at alle børn i Sønderallé får mulighed for at indgå i relationer og derved udvikle empati, skal vi sørge for et læringsmiljø, der sikrer, at alle trives og kan indgå i de sociale fællesskaber. Det skal på samme tid understøtte et fællesskab, hvor forskellighed ses som en ressource og bidrager til demokratisk dannelse. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at legen er et grundlæggende fundament, hvori børn lærer at forhandle, indgå kompromisser og løse konflikter. Læringsmiljøet skal understøtte børns lyst til at lege og eksperimentere.

Vi er særligt opmærksomme på, at børnene bruger os som rollemodeller. De spejler sig i vores indbyrdes forhold og omgangstone. Det er derfor vigtigt, at vi voksne har et læringsmiljø, hvor der er sammenhæng mellem det, vi siger, og det vi gør. Med udgangspunkt i ICDP sørger vi for at være i børnehøjde og fokusere på det gode, børnene gør. Vi skal fremhæve og anerkende børnene positivt og gøre mere af det, som virker. Alle børn skal føle sig set og anerkendt. Det betyder også, at det vigtigt både for forældre og for personale, og især i samarbejdet, at vi udviser positive holdninger til dagens gang og dagens start. Når barnet bliver afleveret i Sønderallé, er det afgørende for barnets oplevelse af miljøet, at samarbejdet mellem forældre og personalet bliver italesat positivt. Fx: "Nu går jeg på arbejde, og jeg er sikker på, det bliver en dejlig dag". Vi kan vise det med ord og med kropssprog. Vi bestræber os på at ønske alle børn velkommen ved aflevering, og være klar med åbne arme.

For at sikre at alle kan indgå i relationer, deler vi os op i små grupper om formiddagen. Grupperne er som oftest aldersopdelte. Således kan vi planlægge formiddagens aktivitet ud fra, hvad lige præcis vores børnegruppe har behov

for. Det kan være aktiviteter indenfor alle seks læreplanstemaer, og ofte er det flere på én gang.

For at læringsmiljøet i Sønderallé skal være optimalt og give rum til den vigtige leg, tilpasser vi også de fysiske rum efter den børnegruppe, vi har. I perioder giver det mening fx at have en tilgængelig dukkekrog, hvis vi har en gruppe, der er optaget af dukke-leg. Den skal kunne skiftes ud med andet, når der opstår et nyt behov.

Som voksne har vi også en vigtig rolle i legen. Når vi har etableret et lærings/lege-miljø, skal vi gå forrest i legen og vise børnene mulighederne, indtil de selv kan. På den måde får vi mulighed for at inkludere alle børn til at deltage i fællesskabet – også børn med særlige behov. Det er her, vi har mulighed for at støtte børnene i at indgå kompromisser og løse konflikter. Det er også her, vi kan sætte ord på, og give børnene redskaber til selv at prøve, næste gang en lignende situation opstår.

Vi bestræber os på at være nærværende med børnene hele tiden. Det betyder bl.a. at en voksen fordyber sig i en pædagogisk aktivitet, mens en anden voksen laver de praktiske gøremål. Vi undgår helst at afbryde igangsatte aktiviteter.

Jeg kan selv

- Være sød og god mod de andre børn
- Finde på ting, der skal med i en leg
- Bestemmer, hvor og med hvem jeg vil lege
- Mærke indeni, når jeg har en god ven

Jeg kan sammen med de andre børn

- Finde på lege, hvor vi klæder os ud (rolleleg)
- Bygge en hule, med tæpper og puder (konstruktionsleg)
- Gøre det samme, som de andre børn gør (Parallel leg)
- Være fælles om noget med de andre børn (børnefællesskab)

Jeg kan sammen med mine forældre

- Invitere mine kammerater hjem til mig
- Besøge nogle af mine kammerater, hvor de bor
- Tage hen på en legeplads og lege
- Tale om det at være rar og sød mod andre

Jeg kan selv sammen med mine pædagogiske voksne

- Deltage i samlinger og give udtryk for min mening
- Komme med forslag til, hvad vi skal lave
- Finde legetøj og ting, vi kan lege med
- Tale om, hvordan man er en god kammerat

6.3 Kommunikation og sprog

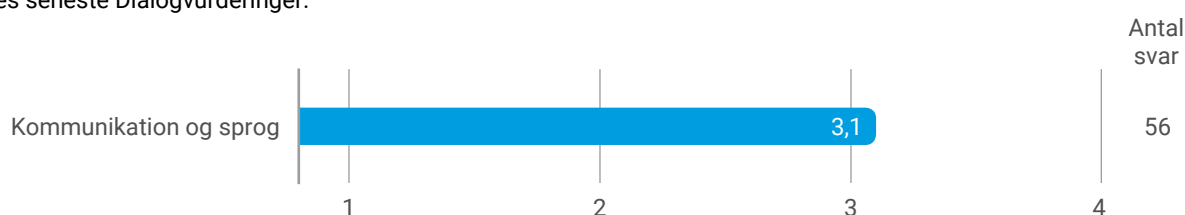
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Vi mener, at kommunikation og sprog er yderst vigtige faktorer for arbejdet med vores børn. Sprog og kommunikation skal tilegnes og udvikles i nære relationer med børns forældre, børnene imellem, og med os som det pædagogiske personale.

De voksnes tilgang til børnene har stor betydning for deres kommunikative og sproglige udvikling. Derfor har det betydning, hvordan vi taler til dem og med dem, hvordan vi giver besked, lytter til dem, fortæller historier, og i nogle tilfælde sætter ord på deres oplevelse af en situation.

Det er vigtigt at vi som pædagogisk personale er bevidste om, hvordan vi guider børnene i deres hverdag i forhold til bl.a. at indgå i fællesskaber med andre børn. Vi er ansvarlige for, at alle børn indgår i lege og aktiviteter for at opnå et fællesskab, der kan understøtte deres kommunikative og sproglige udvikling. Legen kan betegnes som en øve-bane for barnets nonverbale og verbale kommunikation. Derfor har vi på stuerne/grupperne lavet forskellige læringsmiljøer, som er med til at gøre legen og læringen til en spændende proces. Dette indbyder til sproglig forståelse, ordforråd, samtale og kommunikation børnene imellem.

Kommunikation gør hverdagen forståelig og forudsigelig.

Vi guider børnene og sætter ord på det, der kommer til at ske samt det, vi forventer af dem. Til det bruger vi både verbalt sprog og kropssprog. Hvis vi fx siger "kom og sæt dig her", så klapper vi på sofaen eller gulvet, hvor vi sidder. Her viser vi barnet med vores kropssprog, hvad vi spørger barnet om, og siger det også med ord. I lignende situationer bruger den voksne hele tiden sit sprog til at hjælpe barnet med at forstå, hvad der skal ske. Når vi er på vej på legepladsen forbereder den voksne børnene inde på stuen/gruppen ved at sige "om lidt skal vi ud i garderoben, der skal vi sidde ned på vores numser og tage flyverdragt på". Således gør vi dagligdagen forudsigelig for børnene, og når vi guider børnene, kan vi mindske konflikter.

Anerkendende kommunikation.

Vi arbejder som nævnt meget med ICDP. ICDP handler mest af alt om anerkendende pædagogik, men det handler også meget om, hvordan vi bruger sproget. Vi møder børnene i øjenhøjde og med anerkendelse – med et venligt tonefald og et åbent og smilende ansigt. Når vi arbejder med ICDP, er vi opmærksomme på, at vi får benævnt de ting, som vi gerne vil have, at børnene skal gøre.

Sprog og relationer.

Der sker mange interaktioner mellem børnene, og vi skal som personale støtte op om deres oplevelser. Det er vigtigt, at vi medvirker og deltager i kommunikationen og samtalen omkring det, barnet er optaget af.

Vi kan også styrke børnenes relationer til hinanden, når vi arbejder i grupper. Vi kan skabe fokus på samspillet og fx inddrage alle børnene i dagligdagens rutiner. Dette gør vi ved at bekræfte og benævne de ting, vi og børnene gør. Fx ved måltidet hvor børn og voksne sidder omkring bordet, og børnene skiftes til at hælde vand op i koppen. Den voksne benævner handlingen: "Nu hælder Sara vand op, nu hælder Olga vand op". Det skaber både fokus på det enkelte barn og børnene bliver synliggjorte for alle i gruppen. Børnene tillærer sig sociale kompetencer.

Jeg kan selv

- Genkende, huske eller sige mit navn
- Lære at klappe eller stove mit navn
- Høre forskel på lyde og ord
- Tænke, føle, opleve og give udtryk for det

Jeg kan sammen med de andre børn

- Huske, finde på eller fortælle historier
- Bruge min stemme, mimik og krop
- Lege forskellige lege med bogstaver og tal
- Øve mig i at sige lyde, ord og sætninger

Jeg kan sammen med mine forældre

- Tage på biblioteket og låne bøger
- Vise alle mine forskellige følelser
- Kigge i en bog eller en ipad og få ny viden
- Øve mig i at sige forskellige ord og kende tal

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne

- Høre rim og remser og en masse ord
- Læse eller kigge i forskellige bøger
- Lytte til historier, fortællinger eller musik
- Fortælle eller tegne historier

6.4 Krop, sanser og bevægelse

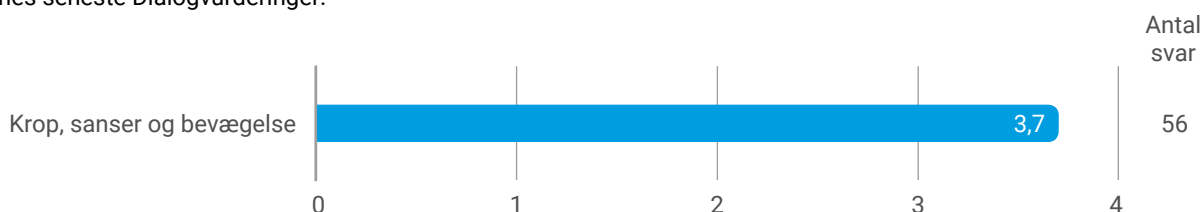
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Bevægelsesaktiviteter understøtter børnene i at forstå og mestre deres krop. Herigennem udvikler de deres motorik, udholdenhed, styrke og koordination. Vi bestræber os på at lave aktiviteter, som giver børn med forskellige forudsætninger mulighed for at deltage.

Børn har brug for fysisk udfoldelse. Derfor skal der være plads til, at børnene kan løbe frem og tilbage på legepladsen, lege vilde lege og sanglege og prøve kræfter med hinanden sammen med de voksne.

Børnene arbejder med forskellige motoriske udfoldelser, som er alderssvarende for de børn, man har i sin gruppe. Fx kan de mindste børn kravle rundt, stå op ved hjælp af bord, gå-vogn eller voksenstol med hjul. Det er med til at styrke deres bevidsthed om, at de kan gå. De kan begynde at kravle op og ned ad sofaen med hjælp fra den voksne.

Det kan være også være sanglege med fagter. Her kan barnet godt være med, selvom barnet ikke har et sprog, i stedet bruger barnet fagter, som de lærer ved at observere de større børn og voksne.

De ældre børn kan udfolde krop og bevægelse ved at hoppe ned fra skamler, sætte forskellige højder af stole sammen for derefter at balancere fra stol til stol. Dette er med til at fremme barnets motoriske kompetencer og selvstændighed. Børn, som får lov til at bruge kroppen, lærer både den og sig selv bedre at kende, tør kaste sig ud i mere og får derved også mulighed for at opleve flere succeser end børn, som ikke tilbydes samme bevægelsesmæssige udfoldelsesmuligheder. Børn, som er i god fysisk trivsel får desuden gode forudsætninger for et voksenliv i fysisk trivsel.

Det betyder, at vi i Sønderallé er opmærksomme på at tilbyde børnene forskellige muligheder for at bruge kroppen og sanserne i løbet af dagen – både i leg og i mere strukturerede læringsituationer.

Det gør vi fx ved at indrette læringsmiljøet og tilrettelægge aktiviteter, som indbyder til forskellige sensoriske oplevelser

(sandkasseleg, motorikmiljø med forhindringer, man skal krybe, kravle, over og under, hængekøje, tilbyde leg med vand, mudder og modellervoks, bruge forskellige former for lyd og musik, bage osv).

Vi indretter rum og tilrettelægger aktiviteter, som giver børnene lyst til og mulighed for at bruge og udfordre kroppen aktivt.

Vi er også opmærksomme på, at tilbyde aktiviteter, som giver børnene lyst til og mulighed for at give kroppen ro (stillerum, mindre legekroge, i forskellige aktiviteter ved bordet og ved børnemassage).

Vi tilrettelægger læringsforløb og aktiviteter, som giver børnene en grundforståelse for kroppens behov og funktioner (fx ved at arbejde med forskellige sundhedsaspekter, motion, sund/usund mad og miljø)

Jeg kan selv

- Mærke og bruge min krop
- Se, høre, lugte, smage og føle
- Bestemme over min egen krop
- Smile, grine og græde med mit ansigt

Jeg kan sammen med de andre børn

- Kravle, gå, hoppe, hinke og løbe
- Bruge mine sanser og min krop i forskellige lege
- Være på legepladsen og bevæge mig
- Mærke på og lege med sandet i sandkassen

Jeg kan sammen med mine forældre

- Gå ture, løbe eller cykle
- Tage hen på en spændende legeplads
- Bevæge mig, hvis vi er på en udflugt
- Smage på og spise forskellig slags mad

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne

- Deltage i aktiviteter, hvor jeg bruger min krop
- Være udenfor og mærke det våde regnvejr
- Gynge rutsje og cykle på legepladsen
- Bruge og lære min krop at kende på mange måder

6.5 Natur, udeliv og science

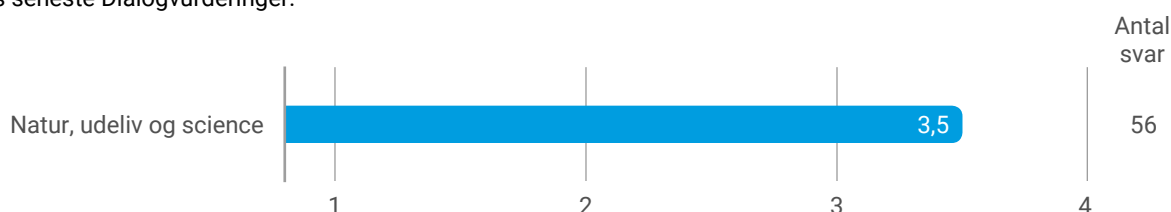
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø. Naturoplevelserne og erfaringen får de gennem leg, hvor de sanser og oplever i naturen. Her udfordres de både kropsligt og mentalt, og de lærer at færdes i

naturen med respekt, hvor de oplever sig selv som en del af naturen. Børnene erhverver sig viden om naturen og oplever glæde og sjov i naturen med alle sanser og oplever den som inspiration og rum for leg, oplevelse, udforskning og viden.

Vi prioriterer, at børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø. Vi griber de naturlige situationer i dagligdagen til at snakke med børnene om naturen f.eks. hvor kommer maden fra (fra jord til bord),

påklædning i forhold til vejret osv. Selvom vi har en stor og spændende legeplads, hvor der både kan findes regnorme, sommerfugle og andre insekter, planlægger vi ture ud med fokus på naturen, primært i nærområdet.

Børnene skal have mulighed for at udforske og undersøge naturen på egen hånd. De skal have lov til at lege, bygge og fordybe sig, hvor der er mere plads og andre muligheder og sanseoplevelser. Det er de voksne omkring børnene, der skal skabe disse muligheder.

Sammen med børnene er vi interesserede i naturen, vi fortæller, stiller spørgsmål og genbesøger eksempelvis et dejlig naturområde ved en nærliggende spejderhytte – genkendelsen er betydningsfuld og skaber gode lege og fordybelse. På vores ture i naturen viser vi respekt for naturen og lærer, hvordan vi skal passe på den. I dialogen er vi optagede af naturen. Vi snakker med børnene om vejrfænomener f.eks. sol, blæst, regn, torden, regnbue og årstider. Sammen læser vi bøger og bruger iPad'en til dialog om dyr, naturen, universet og science med børnene.

Jeg kan selv

- Se, føle og opleve de forskellige årstider
- Mærke, når det er koldt om vinteren
- Høre, når vinden blæser, eller det stormer kraftigt
- Lege med vand eller hoppe i vandpytter

Jeg kan sammen med de andre børn

- Være udenfor på legepladsen eller i naturen
- Lege og eksperimentere med vand
- Høre og se på alle mulige forskellige fugle
- Finde og tælle smådyr, planter og blomster i naturen

Jeg kan sammen med mine forældre

- Samle kastanjer og lave dyr ud af dem
- Fjerne ting, der ikke skal være i naturen
- Besøge en bondegård eller tage i zoo
- Gå hen på en naturlegeplads og lege

Jeg kan sammen med mine pædagogiske voksne

- Tale om og undersøge de forskellige årstider
- Tælle og kategorisere fx planter og dyr
- Eksperimentere med vand på forskellige måder
- Gå på biblioteket og finde bøger om natur og dyr

6.6 Kultur, æstetik og fællesskab

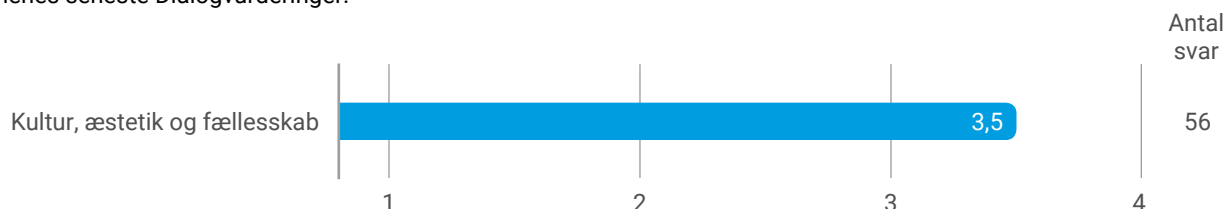
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Det pædagogiske læringsmål (for de 0-5-årige børn) skal understøtte, at alle børn indgår i forskellige, ligeværdige fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. Derudover skal det pædagogiske læringsmiljø understøttes, så alle børn får kulturelle oplevelser både som tilskuere såvel som aktive deltagere.

Deres engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed skal stimuleres, således at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier, samt have mulighed for at bruge deres sanser via musik, tegning, dramatik, yoga, naturen osv. Alt dette skal være en naturlig del af vores kultur i Sønderallé, således der opstår et fællesskab, hvor børnene ser sig selv i forhold til de andre børn, udfordrer deres sanser og kropstimuleres, samtidig med at de oplever, at de er et unikt barn med unikke behov. Kulturen i Sønderallé afspejles af, at vi arbejder i mindre grupper, så ofte vi kan. Når vi arbejder i de mindre grupper, bliver der dannet et lille fællesskab, hvor hvert barn finder tryghed til at turde udtrykke sig i form af grin, snak, fagter, tegn, mimik osv. Roen og trygheden gør, at børnene bliver nysgerrige på hinanden, og tør kaste sig ud i nye lege og derigennem opstår venskaberne så småt.

De små grupper og fællesskaber er medvirkende til, at barnet bliver opmærksom på, at der er andre børn, og at de er del af et større fællesskab. I fællesskaberne oplever børnene andre kulturer, de lærer at give og tage plads i et fællesskab, de lærer at samarbejde og rustes til at kunne tåle og give modstand. Vi støtter børnene i at give udtryk for egne følelser og meninger, samt at lytte til andre, hvormed børnene lærer at følge fælles "spilleregler".

Pædagogen indtager altid en understøttende rolle, hvor vi tilbyder børnene at kunne udfolde sig kreativt og kulturelt, og

giver dem plads, tid og rum til fordybelse og nærvær i den kreative proces. Dette sikrer vi ved at give børnene adgang til materialer og redskaber til inspiration, i form af naturen, modellervoks, maling osv.

Selvhjulpethed er en vigtig kultur i vores dagtilbud og en stor del af det pædagogiske arbejde. Vi støtter børnene, så de får troen på deres eget værd. Det sker gennem hverdagens rutiner og praktiske gøremål. Fx skal alle børn vaske hænder inden spisning og ved toiletbesøg. Det har en praktisk funktion, idet det nedsætter smitterisikoen og holder hygiejnen i top. Men når børnene vasker hænder får de desuden en større kropsbevidsthed, de får lov at bruge deres sanser, og de oplever et fællesskab omkring det at vaske hænder.

Andre praktiske situationer, hvor børnene øver at blive selvhjulpne er, når de tager tøj af og på, skal på legepladsen, skal sove, hjælper med at dække bord, øser mad op, ved bleskift, op og ned fra stolene osv.

Vi har de årtidsbestemte traditioner i vores dagtilbud som fastelavn, påske, Skt. Hans, sommerfest, bedsteforældredag og julehygge/julefest. Ved at vi holder fast i traditionerne, er vi medvirkende til at styrke fællesskabet. Ved at give børnene et fælles udgangspunkt, samt en fælles kultur, hvor traditionerne integreres i børnene. Dermed føler børnene, at de er en del af noget specielt og del af et større fællesskab i hele Dagtilbuddet Midt.

Jeg kan selv

- Opleve verden og livet omkring mig
- Se på billeder, kunst, huse, mennesker og dyr
- Kende min identitet, familie og baggrund
- Sanser, bruge min fantasi og være kreativ

Jeg kan sammen med andre børn

- Være en del af fællesskabet med de andre børn
- Bruge min fantasi, tegne og male
- Se på flag fra forskellige lande
- Kigge i bøger med kunst eller eventyr

Jeg kan sammen med minde forældre

- Gå på museum og se på malerier
- Se teater, tegnefilm eller børnefilm
- Rejse til steder med forskellige folk
- Finde postkort, når jeg er ude at rejse

Jeg kan selv sammen med mine pædagogiske voksne

- Få tryghed, omsorg, nærvær og hjælp
- Se forskellig slags kunst og kultur
- Bruge for eksempel en ipad til at finde ny viden
- Være eksperimenterende og skabende

7 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

7.1 Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Målet er, at vi får systematik omkring vores evalueringskultur i Sønderallè, hvor vi løbende reflekterer over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø, med det pædagogiske grundlag fra den styrkede læreplan som bagtæppe, kan udvikles i dagligdagens rutiner, lege og aktiviteter.

Der afholdes løbende refleksionsmøder og refleksionsteam møder i arbejdet med fra Intention Til Handling. Formålet med møderne er til enhver tid at sikre sammenhængen mellem læringsmiljøerne og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Det pædagogiske personale udfylder løbende refleksionsskemaer over læringsgrupperne, som medtages til refleksionsmøderne.

Evalueringskulturen i Sønderallè skal understøtte, at det pædagogiske personale udvikler en faglig, selvkritisk og reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af den pædagogiske praksis. Den faglige og selvkritiske tilgang skal bidrage til, at det pædagogiske personale får øje på deres praksis, tænker over den og ser mulighederne for at justere, hvis der er behov for det, hvilket i sidste ende skal udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis.

Det pædagogiske personale i Sønderallè er undersøgende og bruger data, så de løbende får ny viden, som de kan bruge til at kvalificere det pædagogiske arbejde og tilpasse det til den aktuelle børnegruppe. Vi har en evalueringskultur, hvor vi samler op på og lærer mere om det, der fungerer godt hos os og på, hvad vi gerne vil videreudvikle.

Vi vil være bevidste om, hvad vi har på sinde med børnene og hvad formålet er, med det vi gør.

7.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi har i Dagtilbuddet Midt løbende fokus på evalueringen af vores praksis, dette sker ved bl.a. via refleksionsmøder og refleksionsteammøder under vores tema arbejde i løbet af året i forbindelse med læringsgrupperne i Fra Intention til Handling.

Vi har to gange om året inklusionskortlægning, hvor vi gennemgår børnenes inkluderering i fællesskabet. Her udarbejdes handleplaner, hvis kortlægningen viser at der skal gøres en ekstra indsats overfor et barn eller en børnegruppe. Der kigges på hvilke pædagogiske principper der skal skrues op for, så barnet eller gruppen kommer i trivsel og oplever sig mere inkluderende i fællesskabet. Der følges systematisk op på handleplanerne.

Vi udfylder dialogprofiler på børnene to gange årligt. Dialogprofilen fortæller hvordan det går med områderne indenfor den pædagogiske læreplan i barnets udvikling, herefter kan vi skærpe vores opmærksomhed på udviklingspunkterne og tilrettelægge vores pædagogiske praksis herefter.

8 UDVIKLINGSPLANER

Sdr. Alle Børnehus - Varde har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.